

אגרת הקדש

והנה כללות הי"ס שבנשמת האדם נודע לכל [בדרך כלל. בכ"י ליתא] שהמדות נחלקות בדרך כלל לז' מדות וכל פרטי המדות שבאדם באות מאחת מז' מדות אלו שהן שורש כל המדות וכללותן שהן מדת החסד להשפיע בלי גבול ומדת הגבורה לצמצם מלהשפיע כ"כ או שלא להשפיע [נ"א כל עיקר] כלל ומדת הרחמים לרחם על מי ששייך לשון רחמנות עליו והיא מדה ממוצעת בין גבורה לחסד שהיא להשפיע לכל גם למי שלא שייך לשון רחמנות עליו כלל מפני שאינו חסר כלום ואינו שרוי בצער כלל ולפי שהיא מדה ממוצעת נקראת תפארת כמו בגדי תפארת עד"מ שהוא בגד צבוע בגוונים הרבה מעורבי [בו בכ"י ליתא] בדרך שהוא תפארת ונוי. משא"כ בגד הצבוע בגוון אחד לא שייך בו לשון תפארת ואח"כ בבוא ההשפעה לידי מעשה דהיינו בשעת ההשפעה ממש צריך להתייעץ איך להשפיע בדרך שיוכל המקבל לקבל ההשפעה כגון שרוצה להשפיע דבר חכמה ללמדה לבנו אם יאמרנה לו כולה כמו שהיא בשכלו לא יוכל הבן להבין ולקבל רק שצריך לסדר לו בסדר וענין אחר דבר דבור על אופניו מעט מעט ובחינת עצה זו נקראת נצח והוד שהן כליות יועצות וגם [נ"א והן] תרין ביעין המבשלים הזרע שהיא הטפה הנמשכת מהמוח דהיינו דבר חכמה ושכל הנמשך משכל האב שלא יומשך כמו שהוא שכל דק מאד במוחו ושכלו רק ישתנה קצת מדקות שכלו ויתהווה שכל שאינו דק כ"כ כדי שיוכל הבן לקבל במוחו והבנתו והוא ממש עד"מ כטפה היוורדת מהמוח שהיא דקה מאד [מאד] ונעשית גסה וחומרית ממש בכליות ותרין ביעין וגם נו"ה נקרא שחקים ורחיים ששוחקים מן לצדיקים כמו הטוחן [חטים] ברחיים עד"מ שמפרר החטים לחלקים דקים מאד כך צריך האב להקטין השכל ודבר חכמה שרוצה להשפיע לבנו ולחלקם לחלקים רבים ולומר לו מעט מעט במועצות ודעת וגם בכלל בחינת נצח הוא לנצח ולעמוד נגד כל מונע ההשפעה והלימוד מבנו מבית ומחוץ. מבית היינו להתחזק נגד מדת הגבורה הצמצום שבאב עצמו שהיא מעוררת דינים ברצונו על בנו לומר שאינו ראוי לכך עדיין (בכ"י נרשם חסר) ובחי' יסוד היא עד"מ ההתקשרות שמקשר האב שכלו בשכל בנו בשעת למודו עמו באהבה ורצון שרוצה שיבין בנו ובלעדי זה גם אם היה הבן שומע דבורים אלו עצמם מפי אביו [שמדבר בעדו ולומד לעצמו. בכי"ק אדמו"ר בעל צ"צ נ"ע (בדרוש כי ידעתיו סעי' י"ג שהועתק שם לשון זה) ליתא תיבות אלו] לא היה מבין כ"כ כמו עכשיו שאביו מקשר שכלו אליו ומדבר עמו פא"פ באהבה וחשק שחושק מאד שיבין בנו וכל מה שהחשק והתענוג גדול כך ההשפעה והלימוד גדול שהבן יוכל לקבל יותר והאב משפיע יותר כי ע"י החשק והתענוג מתרבה ומתגדל שכלו בהרחבת הדעת להשפיע וללמד לבנו (וכמו עד"מ בגשמיות ממש רבוי הזרע הוא מרוב החשק והתענוג ועי"ז ממשיך הרבה מהמוח ולכן המשילו חכמי האמת לזיווג גשמי כמו שית'). והנה מדות אלו הן בחי' חיצוניות שבנפש ובתוכן מלוכשות מדות פנימיות שהן בחי' אהוי"ר כו' דהיינו עד"מ באב המשפיע לבנו מחמת אהבתו ומונע השפעתו מפחדו ויראתו שלא יבא לידי מכשול ח"ו. ומקור ושרש מדות אלו הפנימיות והחיצוניות הוא מחב"ד שבנפשו כי לפי שכל האדם כך הן מדותיו כנראה בחוש שהקטן שהחב"ד שלו הן בבחי' קטנות כך כל מדותיו הן בדברים קטני הערך וגם בגדולים לפי שכלו יהולל איש כי לפי רוב חכמתו כך הוא רוב אהבתו וחסדו וכן שאר כל מדותיו פנימיות וחיצוניות מקורן הוא מחב"ד שבו והעיקר הוא הדעת שבו הנמשך מבחי' החו"ב שבו כנראה בחוש כי לפי שינוי דעות בני אדם זה מזה כך הוא שינוי מדותיהם.